

آموزش

فنون قرائت و تجوید قرآن کریم

دکتر محمد رضا ستوده نیا

- احکام ادغام نون ساکنه و تنوین در حروف یرملون
- ادغام نون ساکنه و تنوین در حروف یرملون بر دو نوع است :
- ۱- ادغام با غنه
- ۲- ادغام بدون غنه

ادغام بدون غنه

غنه چیست؟ غنه صدایی است که از بینی (خیشوم) خارج می شود.
صدای نون و میم همراه با غنه است

ادغام با غنه :

ادغام نون ساکنه و تنوین در چهار حرف یمون (ی م و ن) همراه با غنه است.

مَنْ یَعْمَلْ
مِنْ مَاءٍ
مِنْ وَادٍ
عَنْ نَفْسٍ

مقدار غنه : کشش صدای غنه برابر با خم شدن دو انگشت به کف دست (پشت سرهم) می باشد. یا به عبارت دیگر میزان غنه برابر با دو حرکت است. (هر حرکت برابر است با خم شدن یک انگشت به کف دست)

ادغام بدون غنه :

ادغام نون ساکنه و تنوین در دو حرف (ل) و (ر) بدون غنه است.

مَنْ لَهُ
مِنْ رَبِّی

یَكُنْ لَهُ
مِنْ رَزْقِی

رِزْقًا لَّكُمْ

غَفُورًا رَّحِيمًا

اظهار :

دومین حکم از احکام نون ساکنه و تنوین اظهار است.

قاعده: هرگاه نون ساکنه یا تنوین قبل از شش حرف (ء ه ع ح غ خ) قرار گیرد اظهار می شود. اظهار یعنی تلفظ نمودن حرف نون از مخرج^۱ خودش بدون اینکه غنه اضافه داشته باشد مانند: انعمت، منهم می دانید که در تلفظ نون سرزبان به لثه^۲ دندانهای ثنایای^۳ بالا برخورد کرده و صدای نون از بینی خارج می شود. در حالت اظهار، باید دقت کنیم تا صدای نون به صورت طبیعی شنیده شود. از کشش صدای نون و ایجاد غنه اضافی نیز پرهیز کنید.

اظهار نون ساکنه قبل از ء (همزه)	مَنْ ءامن	يَنْتُون
اظهار نون ساکنه قبل از هـ	مَنْ هاجر	منهم
اظهار نون ساکنه قبل از ع	مَنْ عمل	انعمت
اظهار نون ساکنه قبل از ح	مَنْ حارب	تنتحون
اظهار نون ساکنه قبل از غ	مِنْ غير	فستينغصون
اظهار نون ساکنه قبل از خ	مِنْ خير	المنخبة

اظهار تنوین (نون ساکنه) قبل از حروف حلقی^۴ (ء ه ع ح غ خ)

اظهار تنوین (نون ساکنه) قبل از ء (همزه)	كل ءامن
اظهار تنوین (نون ساکنه) قبل از هـ	جرف هار
اظهار تنوین (نون ساکنه) قبل از ع	حكيم ءلیم
اظهار تنوین (نون ساکنه) قبل از ح	من حكيم خمید
اظهار تنوین (نون ساکنه) قبل از غ	قولا غير
اظهار تنوین (نون ساکنه) قبل از خ	علیم خبیر

تصویرین: در کدامیک از مثالهای زیر اظهار صورت می گیرد:

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
رتال جامع علوم انسانی

غفوراً رحیما

عفواً عفورا

حاسد اذا حسد

غاسق اذا وقب

اقلاب یا قلب به میم

قاعده:

هرگاه نون ساکنه یا تنوین قبل از حرف (ب) قرار گیرد به جای نون ساکنه یا تنوین حرف میم تلفظ می شود یعنی نون ساکنه و تنوین تبدیل به میم می شوند. به این عمل قلب به میم یا اقلاب گفته می شود.

^۱ مخرج حرف عبارت است از محل تولید و به وجود آمدن حرف

^۲ لثه: گوشه اطراف دندان

^۳ دندانهای ثنایای بالا: دو دندان که دقیقاً زیر حفره های بین واقع شده است

^۴ بنا به نظر قدما این ۶ حرف از حلق تلفظ می شوند و به آنها حروف حلقی گفته اند

مدرسه در فارسی

شُمبِه
امبار

می خوانیم

شُمبِه
انبار

در عربی

مِمْبَعْدُ
أَمْبِئَاءُ
سَمِيعُ مِ بَصِيرُ
زَوْجُ مِ بَهِيحُ
مُنْفَطِرُ مِ بِه

می خوانیم

مِنْ بَعْدُ
أَنْبِيَاءُ
سَمِيعُ بَصِيرُ
زَوْجُ بَهِيحُ
مُنْفَطِرُ بِه

نکته :

در قلب به میم میزان غنه میم ، برابر با دو حرکت است.

تمرین :

کلمات زیر را به طور صحیح تلفظ نمایید.

مَنْ يَخْلُ
عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ
مَشَاءٌ يَنْمِيهِمْ
أَنْ بُوْرِكُ

ادامه دارد.....

آیا در ۲۴ ساعت

حتی ۱۰ دقیقه

وقت برای قرآن خواندن، نداریم؟!